

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELVÉVEL

Rickl József Zelmós
DEBRECZEN
AJÁNLÓ
MAGYAR-ÉS FRANCZIA-ÖGONACOT,
friss föltűtött ásványvizet és m. Birksczádi,
Bártfai, Czajkellai, Csizi Jód, Ensi, Prany-
zenszadi, Gieszhubi, Gledolobehgri Hali

N-RAKTÁR
mányban
LETT
U L A
NÉL,
E N,
mentve.
ALIGRAF
gép
edőknek,
knek
rórendszer.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külvire:
Egész évre . . . . 10 frt. — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
Télegdi K. Lajos könyvkereskedésében,
és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorral 75 kr. Nagyobb
terjedelmű, többzárú hirdetések alkü-
szerint jutányos áron vétetnek fel. Beleg-
díj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonosság 50 kr.
Nyitottíri közlemények minden petit sorra
50 krajczár.
Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)
Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyéni és helyi érdek.

Debreczen, szept. 14.

(K. B.) Gróf Apponyi Albert, a nemzeti párt vezére, eperjesi beszédében rámutatott közéletünk rákfenéjére, a közérdek legnagyobb ellenségére, az egyéni és helyi érdekek istápolására, mely oly nagymérvű, hogy az elvek küzdelmének hevében — mint a nemes gróf mondá — legtöbb helyen az érdekek nyílt versenye lép előtérbe.

Sok keserű igazságot mondott el Apponyi Eperjesen. Kifejtette, hogy a mai kormány politikájának és rendszerének legfőbb hibája az, hogy egyszerű folytatása a megelőzőt kormányrendszernek. A Tisza-aera honosította meg közéletünkben az érdekek nyílt harcát, hogy ezen érdekek kielégítésével, vagy a kielégítés pusztja ígérétevé befolyásos embereket és egész kerületeket a maga részére hódíthatson.

Számos példáját láttuk aztán annak, hogy egész családok, mert a család valamelyik tagjának hivatalra, előmenetelre, vagy kitüntetésre volt szüksége, noha szívükben ellenzéki érzelmeket rejtegettek, a minek magán-körben nyílt kifejezést is adtak, beállottak a kormány támogatói közé; hasonlóképpen történt egyes kerületekkel, melyekben az lett a jelszó, hogy mi ugyan ellenzékiek vagyunk, de a helyi érdek azt kívánja, hogy kormánypárti képviselőt küldjünk az országgyűlésre, mert csak így kaphatunk járásbírságot, telekkönyvet, törvénysszéket, vagy éppen királyi táblát. A királyi tábla ígéretésével különösen sok város csaltak lépre.

Az egyéni és helyi érdek ilyen istápolása aztán maga után vonta az elvek és meggyőződés megtagadását. Gróf Apponyi Albert ennek illusztrálására föl-
említi, hogy egy vidéki város vezérfő-
fia (valyon nem valamelyik debreczeni fő-mameluk volt-e?) előtte kijelentette, hogy városának annyira hive, hogy mindent feláldoz annak érdekében, még po-
litikai meggyőződését is és

ezt egész dicsekvőleg nyilatkoztatta ki, mintha valami dicsőre méltó dolgot mondott volna.

Sajnos, hogy az ilyen nyilatkozatok nem elszigetellen, hanem nagyon is sürün hallhatók s kifejlődött az igazi, önzetlen hazaszeretett helyett a lokálpatriótizmus, mely önzésében nem lát tovább az illető város, vagy falu tornyának gombjánál s az egyes ügyeket nem az országos közérdek, hanem a helyi érdek szempontjából itéli meg.

Az egyéni és helyi érdek parancsolja aztán, hogy az illetők, kik érdekeik kielégítését várják, nem bíznak saját erejükben, hanem pártfogókat keresnek s a hatalom uszály-bordozóivá válnak. A protekcióban bíznak egyesek és egész városok s szolgálküségük jutalmául várják a magasból a — sült galambot.

Ismételjük, hogy ez nem elszigetelt jelenség, hanem valóságos járványos betegség, mely napról-napra szélesebb körre terjed. Nem elvek, nem eszmék mozgatják az embereket, hanem a pusztja érdek s a kormány — ugy a megelőző, mint a mostani — nagy ügyességet fejt ki abban, hogy ezen érdek-hajhászást a maga célja-ra kizsákmányolja s minél többeket fűzzön a maga vontató kötelére. Így halad az ország hajója a zátony felé, melyen megfeneklik!

A meggyőződésre, mint valami áru-cikkre, megalkusznak. Ha kellő ellenértéket szolgáltatnak érte: akkor a meggyőződés szava elhallgat s átváltozik a kormányt dicsőítő himnuszszá. Igen sokan nem is szégyenlik bevallani, hogy előtűk a helyi érdek a döntő, melynek alárendelik meggyőződésüket. Mire való is az a meggyőződés, midőn az nem kamatozik, hasznót nem hajt?

Már most is szemlélhető ezen felfogásnak erkölcs-rontó hatása. De mi történik akkor, ha — mint Apponyi mondá — egyszer jönnek olyan idők, midőn mindenünket fel kell áldoznunk, hogy a nemzet jogait, önállóságát fenttarthassuk, akkor remegve kell nézni arra a generációra, a mely meggyőződés tekintet-

ben a férfias jellem követelményeiről ilyen apró megfedkezésekben következtet arra, hogy azután az egészet képes legyen elárulni.

Az a generáció, mely egyéni és helyi érdekekért megalkuszik a magyar kormányra, meg fog alkudni az osztrák, vagy muszka kormányra is. A rab-szolganak mindegy, bárki legyen az ura, csak több korbácsot és több terhet ne kapjon, mint a mennyit előbbi urától kapott!

A Vatikán megszállása. A Rómában havonként kétszer megjelenő Civita Catholica című újság, melyet rendszerint a jezsuiták organumának neveznek és a melynek cik-kelyeiről azt tartják, hogy a pápa jóváhagyását bírják, — feltűnő cik-kelyt közöl. Azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a pápa milyen helyzetbe jutna Rómában háboru esetére. Természetesen francia-olasz háborúról van szó. A szerző két eshetőségből indul ki: vagy győz Olaszország és akkor marad minden a régi-ben, legfeljebb még szigorubb lesz a pápa-rabsága, vagy győzedelmeskedik Franciaország, a mely esetei valóbbszínűnek hiszi, a francia-rosz szövetség következtében. Az olasz had-sereg veresége az olasz királyi család elűzését és egy forradalmi kormány alakítását vonná maga után. Az örök városban a párisi kom-mün borzalmi ismétlődnek és a cik-kely borzasztó képét festi a pápa helyzetének a kommün alatt. E veszedelemmel szemben, okos-kodik a Civita Catholica, csak egy eszköz van. A katolikus államoknak meg a béke idején kell foglalkozni e kérdéssel. A hatalmaknak már most kell arról gondoskodni, hogy a szent atya biztosságát háboru ne veszélyeztesse. A Vatikánból semleges egyházi várat kell csinálni, valamennyi hatalomnak garantirozni kell a semlegességét és ezenkívül még a szuro-nyokkal is biztositani kell ezt a semlegességet. A cik-kely ezeketán követeli Ausztria-Magyarországtól és Németországtól, bírják rá szövetségstársukat, Olaszországot arra, hogy az olasz kormány ne görditsen akadályt a Vatikán katonai megszállása ellen. Osztrák magyar és német katonák szállják meg a Vatikánt és véd-jék meg a pápát a forradalmi kihágások ellen. Rádásul valamennyi hatalom garantirozza a Vatikán semlegességét, éppen ugy, mint a hogy Svájc és Belgium semlegességet van biztositva. A szentatya palotájára tűzzék ki valamennyi nemzet, meg a háborus felek lobogóját is, hogy ekként a pápa sorsa a nagyhatalmak kezébe legyen bízva.

Szétugrasztott román gyűlés.

Csákova, szept. 12. A karánsebesi gör. ke. egy-házmegeyi tanítók egylete szombatira ide hívta össze évi közgyűlést, melyet Velovan elnök, a karánsebesi román preparandia igazgatója a hatóságnál román nyelvű beadvánnyal jelentett be. Somogyi főszolgabíró az iratot visszautasította de azért szombaton mégis összeült a köz-gyűlés, melyhez különböző vidékről a román-ság nagy számmal gyűlt egybe. Somogyi fő-szolgabíró megjelenéven a teremben, távozásra szólította fel a jelenlevőket, mivel a gyűlés szabályszerűen bejelentve nincs. Felszólításá-nak nem tettek eleget, mire a főszolgabíró másodsor is megjelent, ezuttal a Verseczről berendelt tíz csendőr kíséretében, kiket egy hadnagy vezényelt. A jelenlevők erre szétoszo-ltak. A hangverseny és a diszbehd zavartalan kedélyvel folyt le.

BELFÖLD.

Apponyi Jászberényben. — A jászberényiek nagy előkészületeket tesznek Apponyi Albert gr. fogadására, ki e hó 25-en tartja előtűk évi beszámolóját. A fogadás részleteit is megállapították már nagyjából e hó 8-án tartott értekezletükön. Hatvanba 15 tagból álló küldöttség megy a gróf elé s az állomás-nál a polgármester fogadja. A díszmenetet, melyet képviselője tiszteletére a város rendez, Kazy János vezetése alatt bandérium nyitja meg, utána megy majd zászlók alatt és zenevel az ipartestület s a legényegyesület. A lakosság ez alkalomra földsziti majd a házáit. Délben nagy lakoma lesz, este pedig fáklýásmenet. Az ün-nepre a szomszédos községeket s a monori vá-lasztó kerületet is meghívja Jászberény városa.

A jövő évi költségvetés. Budapest-ról azt jelentik a N. Fr. Pr.-nek, hogy csütörtök-
kőn ismét összeül a minisztertanács s megvi-tatja az 1893-diki költségvetésnek meg hátra-
levő részzeit. Beavatott körök koholmányak mondják azt a hirt, hogy a miniszterek leg-
utóbbi tanácskozásain egyházipolitikai kérdések-
ben éles véleménykülönbségek támadtak. A minisztertanács tisztán csak a költségvetéssel foglalkozott.

Tót tudományos egyesület. A turóc-szentmártoni Nádoriné Noviny-ban Kmety András, Francisci János, Mudrony Pál, Dura Maté, Pietor Ambrus, Hurban Vajansky Szve-tozár, Helfelber Zsigmond, Csajda György, Skultety József, Szokolik András, Petrikovics dr., Sinkó Sámuel, Sipka Sámuel és Halasa András felhívást tesz közé tót tudományos egye-sület (Slovensky vedecky spolok) alakítása ügyében, melynek székhelye Turóc-szentmárton lenne. A 17 szakaszra terjedő alapszabály-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

SZERELEMGYEREK.

Tisza-Füred város híres, nem a szíp lúiról, sem a szíp lányairól, hanem híres egy kastélyról, melyet néhai Józsa Gyuri, Füred város első híressége kezdett építtetni.

Csak kezdett és építkezési vállalatában nem követte senki. Ott áll most is a nagy téglá-óriás az Okolicsányi parkban, méltóság-al nézve le az alatta levő holt Tisza szőke habjaira, melyek közt Füred város közönsége hűsöli át a fürdő saisonat.

Bizony keserves fürdőzés, alig hogy az első hideg hab megcsapja csiklandozóan a női fehér lábikrákat, már is jelentkezik e für-dőzés legveszedelmesebb ellensége — a sulyom.

Az pedig egy olyan növény, mely szereti a vizes helyeket s szuros, tuskés, fekete bőrű gyümölcsöket terem, melyek borzasztó fájdalom okoznak a beléjük taposónak s melyeknek hűsa hóföhér és igen jó csemege.

A sok ezer téglából összerakott kastély büszkén nézi a szőke habokat s vakolatlan falain meglátszik, hogy régtől fogva nem javított rajta semmit, csak a palatétót, hogy ne csurogjon be az eső a szép magas szobákba.

Ez a kastély sohasem volt más, mint egy téglahalmaz, most is láthatni teljes épségükben a remek hajlasi boltíveket. Bent a patkányok és vakondokon kívül csak egy lakója volt, egy igen híres rablóvezér, ki ide húzódott, mig-nem amnestiát kapott s mint egy guerilla csap-at vezére sok jó osztrák katonának verte be az oldalát a karikásra kötött ólomgolyóval és sok vértés lovast rántott le lováról a nyaka köré csavart karikással. Azután folyt a harc köztük, a vértés katona nehéz karddal, ez pe-

dig könnyű rézfokossal kezében s bizony egy pár osztráknak ugy megkoppantotta a fejét, hogy nem volt sehol olyan felcser, a ki össze tudta volna ragasztani.

Azóta gazdátlanul áll ez a kastély, mint egy megmaradt óriás emléke Józsa Gyurinak. Magasabb a pápista templomnál is, mintha csak mint jó protestáns a csendes plébánusok-at akarta volna örök időre bosszantani vele.

Dehogy akarta. Ez a kastély szerelem gyerek. No hiszen ilyet se hallott ám senki a világon, hogy mint lehet egy kastély szerelem-gyerek. Pedig az, akár esküt is tehetek rá s mivel tudom a hamis eskű következményeit, csakis igaz hittel merek megesküdni, mert hát nem akarok tisztai halászkok réme lenni, mint a vén Márkus, akit Arany énekelt meg, nem még akkor sem, ha egy második Arany János támadna, aki elég méltónak találna én rólam is olyan rigmusokat zengeni.

Józsa Gyuri, Tisza-Füred fejedelme egy napon arra a gondolatra ébredt fel, hogy nem jó az embernek egyedül élni s jó lesz — meg-nősülni. És ugy is akart tenni, a mint beszélt, mert nem rajta mult, hogy nem hagyott hátra egy sereg kis Józsa Gyurikát, kik most apjuk nyomdokait követve élének uri módon a gyö-nyörű, erkélyes kastélyban, melyet százados fák vesznek körül s alatta szép angol park terül el. — Most a Józsa Gyuri unokái ját-szanának a kastély előtt kifutó-métát és afféle hazard-játékokat, eldögönyözve a falusi paraszt-gyerekeket.

Józsa Gyuri hozzá is fogott gőzerővel a nőüléshez, ezt legjobban bizonyítja ez a téglá-
óriás, melyet eljegyzésük napján kezdett épí-
teni s hogy nem lett a téglá-óriásból kastély, annak alighanem valami rossz vicczé volt az oka, mert egy napon visszaküldték a tábla-bíró ur jeggyűrűjét azon szavakkal, hogy na-

gyon örülnék, ha nem lenne szerencsénk a táblabíró urhoz.

Epen a legényéletet siratta czimborái kö-zött, mikor megjött a lovas staféta a levéllel. Illatos kis levélke volt, női írás. — Főlugrot-tak mindnyájan s neki rohantak a vig házi-gazdának:

— Mi van a levélben?
— Jaj te gaz lurkó, még most is szép lányokkal levelezel.

Alig hogy átolvasta a levelet, megívott rőtőn egy kupa fűredi vinkót, a mitől a bicska is kinyílt a zsebében s azután oda-szólt a vig czimboráknak:

— No hát szeretnétek tudni, hogy mi van a levélben? Mi? No majd elmondom. Most eltemettük az én legénységemet, de az felé-
redt. Nem hihatlak meg benneteket új ottho-nomba, a hol egy szép asszony csicsergése zavarja meg a mi vicczéinket, mert ebben a levélben egy kosár van. Ugy, ugy, egy kosár. No hát ennek a háznak is hegedültek, nem tartjuk meg a felszentelését soha. Eljen a téglá-
óriás. Minden ugy van jól, a hogy van, ugy egyenes, ha görbe, mondja a diák.

Még olyan mulatozást sem látott a ne-mesi kuria, mint a minőt csaptak ezután benne, egy álló hétig még a környéken sem lehetett látni józan embert.

Józsa Gyuri pedig kiállt a kuria elé s onnan lövöldözte sóval a híres poroszloji töl-tésen dolgozó munkásokat.

Azóta érintetlenül áll a téglá-óriás s az unoka nem mert hozzá nyulni az ereklyéhez, építetett magának közvetlen szomszédóságban egy nemesi kuriát s annak széles tornaczá-ról, füstfelhőbe temetve nézte órák hosszú so-rán át a régi dicsőség pusztuló emléket.

Most vékony sínparút végig a poroszloji döczögős töltésen s a megálló vonat éles

fűtje hasítja át a gyár és gőzös füstjéttől szűzi levegőt.

Az öreg emberek, kik most kényelmes uton mennek le egész Egerig, szomorkodva gondolnak vissza a régi jó időre, mikor hat ökrös szekérelt is megakadtak a poroszloji töl-tésen, hol a ló hasáig, kocsis fenekéig ért a sár s csak nagy nehezen tudtak bevergődni a szomszéd faluba, a mi most tíz percnyire van Füredtől.

Mégis sok híres ember van híres Füred városában, a ki vissza kívánja a régi sáros, rossz utat, vissza kívánja Józsa Gyurit és ko-rát s nem ül fel arra a szekérre, melyet gőz-paripa huz, a kinek nem kell az a vaslú, ha-nem elkertüli a kavicsos utat is s végig hajtat a réti sáros földéken.

Ez a régi, ósdi téglahalmaz, Józsa Gyuri szerelemgyereke sem marad ugy, amint van, pipát dugnak a kalapja mögé s bent az uri szobákban hatalmas gép őrlő liszté a buzát s az unoka pipafüst karikái helyett befödik az egész nemesi kuriát és parkot egy időmatalan-nagy kémény füstfelhői.

Ifj. Lipcsey Péter.

A Karbunkulus-torony.

(Népmonda.)
Irta dr. Horváth Ödön.
(Folytatás.)

Azonban, mintha szellemek esküdtek vol-na össze ellene, kik mindezt nem tartanak elégnek arra, hogy lelket foglalj eljétek: szin-te a földet érezte remegni a lábai alatt, — a mikor révedező tekintete a tő partján egy újabb szemképrázató tüneményt pillantott meg. Egy sziklaormon, mely — éppen átellen-ben a Karbunkulus-toronyra — egészen oda-hajolt a tő fölé, egy bájos pásztor-leányka

tervezetből kitűnik, hogy az egyesület a tudomány és művészet művelését tűzné ki feladatául, a vallási és politikai ügyek tárgyalását pedig kizárna működése köréből. Az egyesület tudományos folyóiratot is adna ki.

KÜLFÖLD.

A zsidók helyzete Oroszországban. Pétervár, szept. 12. A belügyminiszter utoljára elrendelte, hogy a városokban és mezővárosokban lakó zsidókat, kiknek az illető helyeken nincsen tartózkodási jogosultságuk, haladéktalanul utasítsák ki az ország területéről. Együttal utasította a hatóságokat, hogy szigorúan tartsák meg ama rendeletet, mely a zsidók földvásárlási jogát megtiltja.

Őszeesküvés a csár ellen. Krakó, szept. 12. Mint a lengyel lapoknak jelentik, Varsóban ismét elfogtak egy csoport embert. Ugy látszik, hogy merényletet terveztek a csár ellen, a ki legközelebb odaérkezik.

Lengyelek sorsa Oroszországban. Varsóból táviratozzák, hogy az orosz kormány a növekedő elégedetlenségnek elejét veendő, az elbocsátott lengyel származású hivatalnokokat egy részét Oroszország belsejébe akarja internálni. A lakosság körében nagy az elkeseredés.

A német császár leánya. Berlinből jelentik, hogy a császárné leánygyermekét szülte. A feleség asszony és az újdonszült hercegnő jól érzi magát. Vilmos császárnak ez az első leánygyermek.

Könyvelmőség.

A földön mindenütt nyílik, illatozik és gyümölcsöt hajt az a csodálatos virág, mely színével vonz a magasból és a porból, egyaránt férfit és nőt, izével elkábit, mámorba szédít ifjut és öreg. A tudós utána nyúl egy bimbujáért és aztán kitépi az egész tőt, az ifju kalapjához tüzi egy nyílást s aztán nem gondol többé az étellel és megsemmisüléssel; a nő illatától elhervad vagy megőrül. Mérges virág, mert szép, mint egy hüvösbájós asszony és veszedelmes mint egy kaczer nő. A ki egyszer meglátja, mintha titkos erők hajtának árnyékába, nem gondol multtal, jellel, jövővel, istennel és poklallal; megőrül gyorsasággal, hogy őt mérgezt szivja s szívének, lelkének szédítő mámort szerezzen illatától. Szép virág, csodálatos szírmáin az örütség képével, levelein a becstelenség sötét árnyalataival, gyökereinek mérges tömlőket, gyümölcsében a halállal. Neve könyvelmőség.

Ismeri mindenki, de csábító, vonzó, szépségétől elcsábított csak a karakter legyőzhetetlen ereje, a lélek büszkesége, hatalma, a sziv finomsága és tisztasága nem borul a porba, nem esik a sárba. A magyar nemzet lovas, dalás, nemes fiaí úgy, mint büszke, szép, csábító hölgyei egyaránt megrészesülnek e veszedelmes virág árnyékában; de a puritán angol, a könnyű véru francia, a filozófus német, a tüzes spanyol, a poétikus olasz, a jámbor

ült hátradőlve. Kezeit főhéhr nyaka alatt kucsolván össze, ezekre nyugasztá tünder szép fejét, melyet szöke haja gazdagon övezett körül; selyem hullámai végigomlottak a rideg sziklaoldalán. S a mint a karbunkulus-kőnek sugarai egész erejükkal beragyogták a gyöngéd alakot: megaranyozott fürteiből mintha dicsőfényt vontak volna a szomorú, halavány arc köré. Szemeit egy pillanatra se fordította el a Karbunkulus-torony fényárban uszó csúcáról, mintha annak szemlélésében az őt környező világról megfeledkezett volna teljesen. S a szikla oldalán, éppen a leány arcának közelében, néhány sziklaröze és havasi csemetyüke vonta meg magát, mintha koszorúval akarnák körülvenni szép fejét, s mintha sugdosni akarnának neki, talán csak általa értett, hüvös hangokat. A szirt lábainál pedig a tőzive terült el mozdulatlanul, zöld színben tükrözvén vissza a bájos alakot.

Ezre a leküzdhetetlen vonzóerőt, a melyet e látvány gyakorolt reá, lassan közelített feléje: óvatosan lépve sziklaról-sziklára a tő gátjának lejtőjén lefelé; mintha talán attól félt volna, hogy az első neszre, melyet a lábai alól kimozduló kődarabnak aláördülése okoz, mint álomkép, szét fog előtte foszlani az egész tünemény.

Egyszerre, mikor már csak néhány lépés választotta el tőle, érezte, hogy az alak reáfűggeszti babonázó szemeit. S a sötét-kék szemek egyetlen sugara nagyobb hatást gyakorolt reá, mint a magasban ragyogó kőnek egész fényözöne; vagy talán éppen ez élő, melegítő ékkövek ragyogásának varázsa volt képes feloldani őt amattól, melylyel annak az élettelennek sugarai hálózta körül.

Még egy lépés csupán és egészen mellett állott. — A leány szemei mozdulatlanul pihentek az ifju lelkésedéstől felgyult szép arcán. Tekintete nem árult el semmi meglepetést, mint a delejes álomban lévő: nem tudta mi történt vele?

Az ifju pedig odatért melléje a szirt

oláh és egygyü orosz is éppen úgy fölkeresi ennek a virágnak termő talaját, hogy beleborjúljon szépségébe! Ez már világbetegség ma. Járványosan lép fel mindenütt, a hol az emberi kedély derül, vagy borul, a hol a sziv lelkéi gondolkodik, vagy tesped, a hol a sziv érez, ég, forr, vagy fagyosan hideg. Azt mondják, hogy a könyvelmőség a realizmus talajában nem ver gyökeret. Ma már ugyancsak behajszoltak bennünket ebbe a világot megváltó iskolába, a hol mindent igaznak fest a professzor, író, festő és művész s ennek dacára mikor találunk a multban a könyvelmőségnek annyi nyilvánulását, mint éppen ma?

Politika, irodalom, művészet produkált-e valaha annyi könyvelmőséget egy századon át, mint a mai korban egy év alatt? A mikor az idealizmus volt a költő és író istene, a festő annak áldozott, a szobrász az ő fenséges alakját mintázta és a zenész azt szólaltatta meg siró hurján: kevesebb volt a gazember. De már ez új irány előtt meg kell hajolni mindenkinek!

A realizmus, naturalizmus durva köpenyével leszoritotta a színről a lenge, patyolat-fehér ruhában lebbenő tiszta idealizmust; a bájos ifju nőt fölcserezték egy ráncos képű vén hozorkánygyal. Hát jól van-e ez így?

Helyes-e az, ha a nemzetek, népek politikájában, államférfiak, nemzetgazdászok, írók, művészek, munkások, hegedűsök, napszámok agyában, szívében csak egyesgyedül a kenyér gondolata foglalja el a tét? Van-e igaz abban, hogy ma már mindenki csak egyéni előhaladását igyekszik biztosítani, itt sarlatánérival, ott humbuzgál, ma hízéggel, holnap hazugsággal? Ezek a tanok nevelik a tolvajt, a mely mesterséghez — akármint is mond a realizmus filozófija — csakugyan kell egy jó adag könyvelmőség.

A férfi ma már nem a nőt szereti leg-több esetben, hanem a mi utána jó (nem az uszályt értem); a nő nem a férfi-sziv tisztaságáért eped, hanem azért a kézzel fogható boldogságáért(?), a mit egy veszedelmes izléssel összeviszszarendezett szalon, egy falnivaló gondossággal teletömött kamara, egy szédítő cifrán rendbehozott haló szoba (pardon: „budoir”); sirórekeszekkel ellátott dajka-, pesztra- és dada-ágyaktól tultengődésben szenvedő gyermekszoba, egy majolika, porcellán, alpakka, cizink, ezüst, horgany, réz, vas különlegességekkel padlásig halmozott ebédő — külön üveges kredenczel és csiklandoztató olajnyomatu képekkel; egy vendégszoba, egy verenda(?), egy szőnyegkert, egy konyha, a melyben elférjen a szakácsné, szobalány, szolgáló, egy zongoraterem, a hol mindennap az örülség verik a billentyűket, egy nevelőnői szoba, a mely izzad az illetszerektől stb. szerez. Ezt aztán realizmusnak keresztelik az urhölgyt.

oldalára, remegő karjára vette a leány bájos fejét, és sutogott neki hosszan, hosszan, ismeretlen érzelmeiről, ismeretlen boldogságról! A sziklaröze virágai s a kis kampanulák kék harangoeskaí figyelve hallgatták szavait. — A tünder-arc azonban önkénytelenül odafordult ismét a Karbunkulus-torony szikrázó csillaga felé, melynek sugarai édesen folytak körül a két tündöklő alakot.

Csend volt mindenütt. A tő hullámai is arra figyeltek talán, a mit az ifju suttogott: ismeretlen érzelmeiről, ismeretlen boldogságról.

III.

Ettől az időtől kezdve a karbunkulus-kőnek sugarai s a zöld tő tükre sokszor gyönyörködhetek abban a kedves látványban, a mint a legigazabb, legrajongóbb szerelemtől ittasult ifju, ugyanazon a szirten ülve, karjai közt tartá a pásztorleánykának angyal-szép fejét; de ennek arcát a szerelem még most se festette pirosra, s szemei szüntelen a kőnek fényugaraiba merültek, s az egész arcon a megmagyarázhatatlan delejes vonzódásnak kinyomata ült azután a drágakő után, a melynek birtoka hianyzott csupán abból, hogy boldog legyen.

Az ifju gyakorta megtette a borzalmasan szép utat szerelmének drága tárgya után, s valahányszor az est csillagainak felragyogása előtt bucsut kellett tőle vennie, úgy tetszett neki, hogy a szivét mindinkább és inkább ott hagyta nála.

Oh, hányszor könyörgött térden állva előtte, hogy hagyja ott a sziklavölgyet, mely az ő tünder-arcának szépsége mellett a nélkül is mindinkább kietlenebbnek és borzalmasabbnak tűnt fel előtte! Hányzor esdekelte hogy menjen vele fejedelmi kastélyába, hol urnóvé fogja tenni s hol meg lesz mindene, a mit csak óhajt!

Hányzor esküdött előtte az örökzöld tőtükör kristályzó mélységére, a sziklaszakadé-

Hát az ilyen eset — a mi a mai korban nem is közönséges — nem nevezhető-e el könnyelműségnek? . . . Eljünk hivatásunknak, szorultunk be két tiszta szobába, hagyjuk el az ostoba nagyást, keressünk munkát és szerezünk azokat, a kikhez szivünk, lelkünk oda forr; ne a várt könnyet, a kecsesjót jölet dobantsa meg szivünket, hanem a szerelem, ne a fényes szobákért mondjuk el az esküt, de a fényes lélekért és szivért, ne abrándozzunk gondatlan életről, de menjünk mindig a küzdelem, gond, munka tudatával a jövőnek, ne szerezünk a kenyérért, ne öltözködjünk másokért, csak azért, a kit szivünk imád, ne hajtsuk tul igényeinket a valóság határain, érezzünk, küzdjünk, dolgozzunk, sirjunk, gondterhes életünk legyen szivből fakadó vágya, reménye a jövő boldogsága s ezt a reményt ne áldozzuk fel semminemű anyagi érdekekért — aztán kész van az idealizmus filozófija, a mely egyáltalában nem nevezhető könnyelműségnek.

a. — o. —

A kolera.

Bécs, szeptember 12. A közös hadügy-ministerium a kolera behurcolásának megakadályozása végett elrendelte, hogy a hadseereg és a haditengerészet legényei állományához tartozó amaz embereknek, a kik Oroszországban vagy Németországban tartózkodnak, tényleges szolgálatétel vagy katonai kiképzés céljából való behívása újabb rendelkezésig elmarad. H a m b u r g, szept. 12. Tegnap 390 megbetegedett és 175 halálozást jelentettek be. Az elszállított betegek száma tegnap 146, a halottaké 74 volt. A statisztikai hivatal által összeállított számok szerint e hó 10-ig (beleértve az utóbbi napot is) 13.238 ember betegedett meg és 6805 halt el koleraiban. 649.000-re téve a lakosság számát, minden ezer emberre 20,7 megbetegedés és 9,1 halálozás esik. B e r l i n, szept. 12. Itt négy nap óta nem jelentettek be újabb koleraesetet. P á r i s, szept. 12. A beérkezett jelentések szerint tegnap a városban és környékén 44-en betegedtek meg és 26-an haltak el koleraiban. P r a g a, szept. 12. A ma reggeli vonattal egy bécsi kereskedő érkezett ide Hamburgból s egy fogadóba szállott. Röviddel megerkezése után koleras szímtomok közt megbetegedett. — A kolera kórházba szállították, szobáját pedig rögtön dezinficiáltak. A diagnózist eddig nem állapították meg.

Ujdonságok.

Kossuth ünnepély Debreczenben.

A Kossuth ünnepélyt rendező bizottság tegnap este 5 órakor a kereskedő ifjak egylete helyiségében gyűlést tartott; a bizottsági tagok nagy számmal voltak jelen. Dr. B a k o n y i Samu, a bizottság jegyzője jelentést tett az alkalommal, hogy a rendőrfőkapitányságot szóbelileg felkérte a szükséges mozzarak kiadására és az ünnepélyen a rend fenntartására. E tekintetben a főkapitány ur biztos ígéretet tett. Je-

kok tündöklő hőmezéjére, a Karbunkulus-torony soha se lankadó égő tüzeire és a rájuk boruló felhőtlen égboltozatra, hogy szerelme mély, tisztá, olthatatlan és végtelen, mint amazok; de a leány továbbra is szomorú maradt s fájdalomtól reszkető hangon sugdosá, — hogy annak a büvölő erejü tüzkőnek a birtoka nélkül nem lehet boldog és elégedett soha.

A nyár már véget ért s kezdetét vette a természet lassu elhalásának fájdalmas korszaka: az ősz . . .

Itt fenn, a hó-régiókban, nem látszott meg belőle semmi.

Az új hó még nem hullott alá a hegyek ormaira. A s néhány szál havasi virág, a mely árván áldogál a szikla oldalán, hervadásnak nem indult még sehol; s azok a hosszú fehér szálak, melyeket a télnek készülő szemfedőjéből szakit ki és ragad tova az ősi szél, nem tudnak feljutni ebbe a magasba, — fennakadnak a lent álló sudar fenyők sötétlő lombkoronáin.

Csakis a lányka arcát találja a szerelmitas ifju mindég halványabbnak és fájdalommasabbnak, — csakis hangját hallja mindég reszketőbbnek, mikor a ragyogó kő után való vágyódását, sóvárgását panaszoja.

Tudod-e — kérdé egy szelviharos napon, fájdalmas tekintetű az ifjura függesztve, a leány, — hogy itt van az ősz, az elválásnak kínos időszaka? Tudod-e, hogy azok a gyorsan rohanó felhők, melyeket a sivitő szél a hegycsúcsokra borít, mit jelentenek? Nem-sokára lehull a hó s nem lesz senki, a ki e vidékre tudna jutni ekkor. — En itt maradok egyedül, elhagyottan, s elszakadunk egymástól örökre! Bucsuzunkonk kell ifjam, s bussunkat nem teheti könnyebbé a viszontlátás édes reménye.

A szel végsőóhajtott a tő felett s borzongás futott végig annak tükrén.

— Oh nem! ne szólj így! — esdekelte

lenti továbbá, hogy a város polgáraihoz felhívás intézetett s ezen felhívást 5000 példányban a polgármester ur engedélyével a városi hajduk fogják széthordani. — K o m l ó s s y Arthur jelentést tesz pesti utjáról, illetve ezen utjához köztől azon megbízatásáról, hogy a fővárosban ez ünnepélyre Kossuth — képet szerezzen. Ő felkereste gr. K r e i t h Bela urat, a 48—49-es kiállítás elnökét, a ki megmutatta neki azon kép szép és hű olajfestményű másolatát, melyet gr. Károlyi Gábor festetett volt le Székesfehérvár városának. Komlóssy Arthur indítványozza, hogy ezen kép 220 frtért megszerze-sék az ünnepélyre s azután ajándékozzák azt a főisk. könyvtárnak. Indítványát egyhangu helyesléssel fogadták. M á r k E. szintén hozzájárul Komlóssy indítványához, de tekintve, hogy a bizottság már elhatározta egy 100 frtos selyem zászló készíttetését, a költséget sokalja és nem tartja azt az ünnepély jövedelméből fedezhetőnek. Az adakozásból eddig az ünnepély költségre mindössze csak 105—106 frt jött össze; ez esetben szükséges volna nagyobb mérvű gyűjtést rendezni. A bizottság hozzájárult a gyűjtés nagyobb mérvű eszközéséhez és gyűjtő-ívek adattak ki többeknek, a kik erre szivesek voltak vállalkozni.

Az ünnepély idejéül végleg megállapították szeptember 18-át. Több nyomós ok szól ezen nap mellett, különösen pedig az, hogy ugy a fővárosban, mint mindenütt a vidéken ezen napon fognak ünnepelni. A disztornázás helye a régi korcsolyatér lesz, mert a vigadó előtti térséget e célra nem találták alkalmasnak. A disztornázás alatt a tüzoltóság fog gondot vonni. Végül felolvasták a Dr. Bakonyi Samu által készített üdvözlő iratot, melyet az alkalommal fognak küldeni nagyháznakfiához. A lelkes hangu, szépen kidolgozott feliratot éljenzéssel fogadták s megbízták az elnökséget, hogy annak minél diszesebb kiállításáról sürgősen gondoskodjék. Ezzel a gyűlés esti hat órakor véget ért.

Az ünnepély véglegesen megállapított programja, melyet több ezer példányban nyomtattak ki, a következő:

ELSŐ RÉSZ.

- 1) Szeptember 18-án vasárnap reggel 6 órakor Ébresztő, zenekarral.
- 2) Ugyanakkor délután 3¹/₂ órakor gyülekezés a városháza udvarán testületi zászlókkal.
- 3) Délután 4 órakor kivonulás a Nagyerdőre, zenekarral zászlókkal.
- 4) Délután 5 órakor, népünnep a nagy-erdei korcsolyapályatérn Racz Károly népzenekarának közreműködése mellett.
- 5) Nemzeti Zászló, Hubertől éneklé a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyletének dalköre.
- 6) Disztornázás a debreczeni tornaegylet által.
- 7) Alkalmi költemény, irta és szavalja Já-nossy Zoltán esk. felügyelő.
- 8) Disztornázás folytatása.
- 9) Rákóczi-induló. Előadják: a debreczeni daleylet, a főiskolai énekkar, a debreczeni kereskedő ifjak önképző-egyletének dalköre, a munkás daleylet és Racz Károly népzene-kara.

Jegyzet. Mindazoknak, a kik a nagy-erdőre ez alkalommal belépnek, a Kossuth-

az ifju. Nincs hatalom, a mely töleled elválasztana! Nincsen jémező, a melynek fagyasz-tó hidege felett örök szerelmem tüze győzedel-meskedni ne lenne képes! Nem! nem bucsuzunk mi most egymástól, legfeljebb e vidéktől, angyalom! Neked meg kell halgatnod s velem kell jönnöd! Meg kell osztanod velem ezt az életet! Nincs magasság, a melyre érted felhatolni ne tudnék; nincs mélység, a melybe utánad ne tudnék szállani!

A leány bágyadt szemei hosszsan rá-tapadtak az ifju vonásaira. Tekintetökön átső-tételt a kínos gondolatoknak, a fájdalmas ér-zelmeknek egész özöne!

A tő vizén már mély barázdákat szántott a sivitő szél éles ekéje, s elfojtott zokogá-sként tört fel hozzájuk a hullámok csap-kodása.

— Nincs magasság! nincs mélység! — suttaga a leány és elgondolkozott.

A hegyemokon sötétlő felhők kezdetek egymás fölé torlódni, mintha mindmégannyi sziklacuacs csapódna egymáshoz: dörgésük szokszor viszhanggal verődött vissza s zengett végig a sziklavölgy felett.

A felhők nehéz tömege szállott alább és alább. Egyikök éppen most ereszkedett a Karbunkulus-torony fölé, elfogván a kőnek sugarait, melyek csak halványan, erőtellenül szűrődtek rajta keresztül. Homály nehezedett az egész völgyre s a vihar teljes erejével kitörni készült.

A tő felszínén hullámra hullám toltat s magasra locsanva, messze kicsapott annak medréből.

A felhők pedig egyszerre mintha óriási sötét fátöldarabokká szakadának széjjel, sietve kezdek alhullani, a most már fekete szí-nű tő hullámaiba, olykor-olykor egy pillanatra szabadon hagyván a tündöklő követ, — mely kísértetiesen vetette fényét szerteszét, hogy ismét eltűnjen: az egész völgyet még söté-ttebb tegye.

(Folyt. köv.)

Temesvár polgármesterei elmet, hogy Kossuth 90-ik közgyűlés tartassék.

nyos egyület akarnak et tényleg létesül, pályat, hanem egy-egy szekér ni!

matikus tót papnak, ki a tegyvert fogott a magyar egy kevés kárt tett bensiremléket emeltek és a an anyni türelem, hogy nem rombolta. Az oláhok a Vasvári Pál emléket. fölünk az oláhok. De ha

Bucsusugarai szomoruan adó tájra. Hűvös szellő ról-napra sárgul az erdő. on idő, midőn erdő harmatát fűli el a tél... (Sarló.)

Grosswardein!... Grosswardein! Nagyvárad, hők, hők! de hamar jömtök! sik pihenni pálmán, kék inkább kell Tiszta Kálmán!

Grosswardein! hők, hők! de hamar jömtök! sik pihenni pálmán, kék inkább kell Tiszta Kálmán!

Grosswardein! nagy szörnyen, hogy az maradj életem. s sors kedlebbe es rendel, jűk, hogy Kossuth nek nem kell...

Nagyvárad, mit zengek: meg a szarzagelbre balenzet; én evel őket is jobban; hogy minőmők ki szeumban...!

nek a sziklából és zajjal loecsanással tűnven el a vizének mélyen. halad, annál távolabbnak melyet el kell érnie, s anélkül a delejes vonzást, a me... a tó hullámai gyakorolnak. hogy alá kell hullania erőtl... A zúgó szél is, mintha el... meg-megragadja és alá... zúgó hangjával szidni, — s őt merészségért, mely... hatalmakkal óhajt szem-

gni kezd! Már-már elhagyja bái hasztalan keresnek tá... aláról omolva gördülnek alá... abok, midőn a sivitő szél... tónak szédítő zaján keresz... sikóttas hallatszik fel hoz... hat vissza, de jól tudja, hogy... Atól, a ki kétségbeesetten... zni tudná önmagát azért, hogy... avál az ifjút ily halálos vész... zu haját s fehér ruháját mesz... zél.

ltas újra megacélozza ere... től vérező kezével tovább... is, s a távolság közötté és a... kabb fogyni kezd. egy villám cikázik át a ső... gyanyában a pillanatban a... mas hangja rázza meg a le... tze néha-néha magasra locs... leg egy-egy villám csapott lépés csupán. s erőmegfeszítést ziháló keb... bb, kezei közel járnak már a... mozdulat s már elérheti. tésébeesése néma félelemmé... dulatlanul állt ott, mint egy

A kolera.

A »New York Herald Párisban időző, Stanhope nevé munkatársa beoltatta magát Pasteur által és mihelyt ez megengedi, elmegy Hamburgba, hogy ott a veszedelem színhelyén kipróbálja megvédi-e őt a kolera ellen való beoltás e ragadós betegség ellen. Ha nem kapja meg a bajt, akkor Pasteur szere jó, ha ellenben megkapja a betegséget, akkor esetleg belehal, de legalább bebizonyította, hogy a kolera ellen még mindig nincs orvosság.

A vállalkozó hírlapíróit balkarján oltották be. Ő maga azt mondja, hogy fejfájás vett rajta erőt, forrósága volt, de láz nélkül és beleiben szakgatást érzett. Estefelé hányás ingere volt és a fájdalmak fokozódtak. Testének hőmérséke 46.4 és 38.4 fok között ingadozott. Éjjel mélyen aludt, reggelre elhagyta a főfájás, de nyomást érzett a gyomrában. Balkarja a beoltás helyén megdagadt. Másnap az amerikai embert másodszor is beoltották.

Stanhope most már csak arra vár, hogy Pasteur megmondja neki, mikor mehet Hamburgba teljesen megvédi-e a kolera ellen.

Girál, szept. 13. Szombaton Girálton át harminczhat csendőr Ladomirba utazott, hogy ellenőrizze a kolera ellen tett óvintézkedéseket. Ladomir képezi ugyanis a határt Sáros-megyé és Galicza között, a honnan semmit sem szabad behozni az országba.

Hamburg, szept. 14. Tegnap 333 megbetegedés és 142 halálozást jelentettek be. Ebből a tegnapi napra 237 megbetegedés és 27 halálozás esik. Az elszállított betegek száma tegnap 160, a halottaké 65 volt. Az a hír, hogy a fogházakban 60-an haltak meg kolerában, teljesen valótlan. A fogházakban eddig egyetlen egyetlen egy koleraeset se fordult elő.

Pétevár, szept. 13. A kolera járvány áldozatai számáról most már hivatalos jelentés van kiadva. E jelentés szerint folyó évi szeptember 3-ig egész Oroszországban összesen 144.590 ember halt meg kolerában. A halálozások legnagyobb kontingensét a Kaukázus szolgáltatta, hol 53.159 ember, azután a dóni kózikok területe, hol 14.299, továbbá Saratov kormányzóság, hol 10.297 és Samara kormányzóság, a hol 9728 ember halt meg kolerában.

Határidő-naptár.

Szept. 15—17. Lelkész-képességi vizsgák. Szept. 18. Kossuth 90-ik születésnapjának megünneplése. Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tisztai állásokra.

Ujdonságok.

A függetlenségi kör a Kossuth ünnepélyen zászló alatt testületileg fog részt venni. Erre vonatkozólag vettük a következő sorokat: Felhívás. Felkérem a függetlenségi kör összes tagjait, hogy Kossuth Lajos 90-ik születés napjának megünneplése végett f. hó 18-án vasárnap d. u. fel három órakor a kör helyiségében teljes számmal megjelenni sziveskedjenek, a honnan is a kör tagjai zászló alatt vonulnak az általános gyülekezési helyre a városháza udvarára. Debreczen, 1892. szept. 14. Dr. K o s s u t h, a függetlenségi kör főjegyzője. Ime a méltó válasz azokra a képtelen tendenciózus híresztelésekre, mintha

márvány-szobor. S az ifju most látja csak, hogy a rettenetes fáradság hasztalan volt teljesen, mert a követ kitörni nincsen ereje. Egy hirtelen gondolat, félkézzel alig bírva magát fenntartani, övébe nyul, pisztolyát vonja elő s reaccéloz a tündöklő kőre, melynek fénye csak nem egészen elvakítja szemét. Egy dördülés, s a kő, mint egy hatalmas villám, szikrázó darabokra pattanva, égő meletorként hull alá, leütven és magával ragadván az ifjút is. S e pillanatban, mintha ugyanannak a villámnak az ütése érte volna: ájultan hanyatlék és hull alá a szirt fokáról a leány... s egyszerre csapódnak össze felettök a tónak viharzó hullámai...

Éjszötét lesz mindenfelé, s a vihar, mintha a világot akárná megbontani, teljes erejével kitor és ordítva, harsogva száguld a sziklavölgy felett.

IV. S a Karbunkulus-torony ottan áll ma is! Oldalán itt-amott vöröses foltok láthatók, csúcshoz közel pedig üreg sötétlik, melyben valaha a fénylő drágakő ragyogott.

A tó tükre öröközöld mostan is, mintha annak a szerelemnek változatlan voltát akarná hirdetni, melyet hullámai elborítanak, — s dörgő zuhatagként álomló »fehér vize« arról a szomorú esetről zokog szivtelen, mikor e habok között két ifju szív egyesült a halálban.

Az öreg emberek a kik reszkető ajakkal és könyes szemekkel mondják el ezt a regét, rendesen hozzátesszik azt is, hogy a pástor-leány, kinek szerelméért az ifju életét áldozá, a tónak tündére volt, ki ottan, a tónak mélyén, hol hatalma teljes és határtalan, ifjával együtt, ékkövekből rakott s homlokzatán a karbunkulus-kőnek darabjaitól ragyogó palotájában el mostan is, örök szerelemben, örök boldogságban...

a Kossuth ünnepből a függetlenségi kör kizárattat volna.

A fogsasztási adó. A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság 20656 számú átirata folytán hivatalosan értesítettek a városunkban levő kocsmárosok, vendéglősök, kávéházak, kávéházadajnosok, czukraszok, keszkesedők és szatócsok, — s általában italmérséssel foglalkozók; továbbá a hentesek és mészárosok, hogy a borítal adó, husfogsasztási adó, czukor fogsasztási adó, sör ital adó és szesz italmérsémi adóknak az 1892 évi XV. t. cz. értelmében az 1893 évi január 1-től 1895 évi december 31-ig terjedő 3 évi idő tartamra vonatkozó biztosítása czéljából egyezkedési tárgyalásra határidőül folyó évi szept. hó 17-dikénak d. e. 10 órára tűzött ki. — A tárgyalás a pénzügyigazgatási épület (Czegléd utca 2 sz. a) elnöki osztályában fog megtartatni. Az adó köteles felek s illetve vállalkozni kívánók felhívtnak, hogy vagy személyesen, vagy pedig az ugyanazon fogsasztási adó nem iránt érdekeltek a teendő ajánlatokra nézve egymás között előlegesen megállapodásra jutván, a nevéükben teendő ajánlattétellel és esetleg a szerződés megkötése czéljából is, akár közjegyző által hitelesített, akár pedig egy pénzügyi közeg és általa kifogástalannak ismert két tanu előttemzése mellett aláírandó megbízó levéllel egy vagy több egyént küldjenek a fentebb említett határidőben és tárgyalási helyre. Debreczen, 1892 szeptemb. 14. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitány-sága.

A bökéző város. Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága abban állapodott meg, hogy a debreczen-nagyléti vasút kiépítését biztosítandó, a város 80 ezer főt értékű törzsrészenyvet vegyen át és a város határában az építéshez szükséges földterületeket ingyen adja oda, azzal a kikötéssel, hogy az igazgatóság székhelye Debreczen legyen és az igazgatóság egy tagját Debreczen nevezze ki. A zenede hazának építésére 20 ezer forint szavazott meg a jog és pénzügyi bizottság.

Korteszilág a főiskolában. Az évente megtartani szokott ősi könyvtárnokválasztásra az idén is nagyban készülődnek a diákok. Folyik a korteskedés szörnyű-módra a »golyák, baglyok és véresek« körében. Jelöltek: Kovács Gyula, Nagy István és Kecskeméthy Gyula joghallgatók. Szombaton délután lesz a nagy nap. Kire mosolyog a szerencse? Megtudjuk akkor.

Révi Nándor költeményei elhagyta a sajtót. Tartalma az ifju szerzőt, kiállítására pedig a »Debreczen« nyomdáját dicséri. Füzött példány ára 1 fnt; nyomdélhető a szerzőnél, vagy lapunk szerkesztőségében. Addig is, míg a határozott költői tehetségre valló vaszk kötetet bővebben ismertetőnk, lapunk tárczarovatában mutatványokat közlünk belőle.

Impertinens számár. Érdekes per kerül tárgyalásra a napokban a fenytő járásbíró előtt. A panasz tárgya ez. X. Boldi urat valaki egyik telefonhoz szólította.

X. Boldi ur siet és a fülére nyomja a hallócsövet.

Halló! — Halló! Ön az? — Én. — X. Boldi? — Igen. — Nos, ön egy — impertinens számár. — X. Boldi ur nem jött zavarba, hanem felszólította ellenfelét:

— Meri-e ön ezt a tanuk előtt ismételni? — Hogyne! — A kávéházból két tanut állított X. Boldi a telefonhoz, mindkettőt hallotta a telefonon át a párbeszédet: — Mi vagyok — én? — Egy impertinens számár.

A ravasz ellenség a telefon tulsó végén persze nem sejtette, hogy fölismerik a hangját, mint a madarat a tolláról.

Mint halljuk, az ellenfél úgy fog védekezni, hogy másnak is van olyan hangja, mint neki.

Elhunyt tábornagy. Gróf Degenfeld-Schönburg tábornagynagy Stuttgart-hoz közel fekvő jóságán vasárnap, e hó 11-ikén hosszabb szenvedés után meghalt. Az elhunyt néhány év előtt nevelője volt Károly Lajos főherceg fiának. Neje gróf W e n c k h e i m Mária volt.

A házi pénztár 1893. évi költségelirányzata már elhagyta a sajtót és az ki nyomtatva szétosztatik a bizottság tagok között.

Kárpátok öre. A bukaresti Timputl értesülése szerint Magyarországon egy román napilap fog megjeleni Sentinella Carpatilor (A Kárpátok öre) czime alatt, melynek részvénytökeje 100.000 fnt, főszerkesztője pedig Popovics Aurel gráci lakos lesz, a ki ismeretes a memorándumirodalomból.

Nyilatkozat. A Kossuth-ünnep rendező bizottságának máj napon kezemhez került felhívását tartalmazó — nyomtatványon a rendező bizottság tagjainak névsorában saját nevem is előfordul. Kijelentem, hogy a »Debr. Jogász és tisztviselői kör« választmányára engem, mint a kör elnökét, az említett rendező bizottságba az én távolléteomban hozott határozat-

tal, megkérdetésemmel nélkül küldött ki s ennek folytán nevem a K o s s u t h - n e p rendező bizottságának névsorába tudtom s hozzájárulásom nélkül vétettet fel. Debreczen, 1892. szept. 15. Puky Gyula.

Nyilvános nyugtázás. A Kossuth-ünnep költségeire lapunk szerkesztőségénél K a c s k o v i c s I v á n n é u r h ö l g y, e l l e k h o n l e á n y, 5 f r t o t a d o m á n y o z o t t. A t ö b b i h o z z á n k é r k e z ő a d o m á n y o k a t i s n y i l v á n o s a n f o g j u k n y u g t á z n i s f ö l k e r j ü k t. o l v a s ó i n k a t, h o g y a d o m á n y a i k a t l e h e t ő l e g v a s á r n a p i g s z i v e s k e d j e n e k h o z z á n k e l j u t t a t n i. K o c s i s I s t v á n u r t ő l s z i n t é n v e t t ü n k e c z é l r a 1 f r t a d o m á n y t.

TÖRVÉNYSZÉK

N. Justh Sándor sajtópöre. N. Justh Sándor sajtópereben, melyet Rácz Mihály nagyváradi főjegyző ellen indított, az aradi kir. törvényszék elnöke legutóbb november 3-ikára tűzte ki a tárgyalást.

Nagy »urlaub.«

Vége a nagy gyakorlatoknak. Bakáék egy része megkapta a nagy »urlaubot«. Szabadságolták azokat, a kik három esztendőig ették a császár kenyerét. A fardatságos katona élet fénypontja az a nap, melyen a szegény baka lerakja a hátáról a nehéz »rúsztung«-ot, lerakja lábáról a komisz bakancsot és megkezdni a szabad czivil életet. Csak a sapkája marad a fején. Ez az »extra«, a melyet saját költségén készítettett a »regementec«-schneiderrel. Ez mutatja a legény mivoltát. Más rajta minden »szivil«. Azonban a sapka sem hódol már tovább a »vorschrieff«-nek. Emancipálja magát a »reglama« alól és a legény fejről oldalvást billent az óriási csinált virág.

A »kivetközött« legénység még egyszer végig parádéz a város utcáin, hol a tiszturaknak csak önkéntesen, de nem »muszáj«-ból szalutiroznak. Az őrmester utól tüzet kérnek, a káplár urat lenézik. Végz van a komisz életnek! Nem parancsol a császár ur, nem parancsol a kapitány ur, de még a káplár ur sem tovább.

A konyha-világ érzékenyszívű hölgyei szomoró szívvel, nehéz sobajjal vesznek búcsút. Édes pástor-órák kedves emlékei jutnak fel, a melyeknek deli hősei voltak ők a haza szálló pangánatos vitézek.

Az utolsó estét töltik a városban, az utolsó »isten hozzád«-ot mondják a kapuban. Baka gyöngéden öleli át kebelhölgyét, hölgye könnyes szemekkel borul a vállára.

— Üzenjen kend levelet hazulról, szepegi a leány! — Irok majd levelet, aranyos levelet, szádat, nem egyet — erősíti a legény.

Ekkor egyszerre mepperdül távolról a takaródó: »Haza, haza komisz baka Eleg volt már a korcsoma!«

A legény egy pillanatra öngeszerdül. Harom esztendőig minden este engedelmekedett ennek a parancsszónak. Azonban csakhamar magához tért. Eszébe jut, hogy ő már nem katona.

— Csak pörgess bundás. Nekem ugyan nem tarisznyállok tovább, mormogja magában, aztán tovább fonjak a bucsuzódás megszokadt fonalat.

— Utolsó csókom ez galambom egy hoszsú időre, mondja a legény. — De nem örökre, — ugy-e? — Lehet is téged elfelejteni.

Pedig reggel már, mikor túl jár a város határában, — talán arra gondol, a kit otthon hagyott. Mennyi epekedéssel várja, hogy újra lássa a kis falu tornyát, édes szülő-házát, faluja határát.

Mikor aztán megérkezik — csaknem csodájára jár az egész falu. Az édes anyja tele rakta az asztalt mindenféle étellel, a melyet nem is kenyérral fogyaszt, hanem kalácsossal és nem is holmi apró csirkét sütittek, hanem egy nagy tyukot. Azonban a falat alig megy le a torkán, — annyi kérdésre kell, hogy feleljen. Ki volt a kapitányod? ki volt a káplár-rod? voltál-e beteg? Busultál-e sokat? Begyűl a kisbíró, nagybíró, kántor, egyházi és harangozó és csak úgy bámulják a legényt.

— Megüyesedtél, mondja az egyik. — Megemberesedtél, — mondja a másik. — Ni, hogy kiszökött a bajusza, ni, hogy kicsattant az arca, jegyzi meg a fehérsépség, a kik vibogva állják körül a legényt és egyik másik hangos derűtség közt teszi fel fejére a sápkát.

— Milyen katona volnék én? kérdi a többi. — Eredj te csampás — felelik neki! Ezalatt megkerült fiát simogatja az édes anyja, az öreg macska dorombolva dörszölödzik a lábászarához, — valaki utat tör a sokaságon által és kerekre nyitott szemekkel áll meg a legény előtt. A szabadságot vitéz torkán akad a falat, a mint egy kislány belép. Az pedig pirulva, szégyenlősen simul hozzá, mintha kérdezné: — Hát irsz oda vissza, a honnan eljöttél?

A kiszolgált baka kaczagó szemekkel néz a nyulánk falusi Juliára, mintha mondaná: — Oly régen nem láttalak, hogy majd elfelejtettetek, áldom az istent, hogy újra megkaptalak.

TÜSKE PÁL.

Debreczeni piac. Debreczen, szept. 14. Hóti vásár. (szept. 14.) 1 mm. Buza 7.20 7.00 6.80 1 mm. Kétszeres 5.60 5.90 5.60 1 mm. Rozs 5.30 5.10 4.80 1 mm. Árpa 4.80 4.70 4.60 1 mm. Zab 5.40 5.30 1 mm. Tengeri 5.20 1 mm. Köles 5.50 1 mm. Rizs 22.00 1 mm. Borsó szépeességi 20.00 1 mm. Lencse 22.00 1 mm. Bab fehér 10.00 1 mm. Köles kása 11.50 1 mm. Zsák Burgonya 1.30 fnt. mm 2.60 100 kiló Szalonna 46.00 49.00 100 kiló Háj 48.00 50.00

Sertés-vásár. (szept. 14.) Sertés. Felhajtattott 2860 drb, eladatott 2107 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapos tól egy évesig 12—18 frtig, egy éves egy és fél évesig 20—30 frtig. 2 éves től feljebb 30—45 frtig. Öreg sovány 45—60 frtig. Kóvér sertés kilója 42—45 krajczár. Irányzat élénk.

Marha-vásár. (szept. 14.) Marha. Felhajtattott 970 drb, eladatott 338 darab.

Árak: a régiek. Irányzat: lanyha.

Ló-vásár. (szept. 14.) Ló. Felhajtattott 545 drb, eladatott 215 drb.

Árak: a régiek. Irányzat: lanyha.

Napszámárak. (szept. 7—14-ig.) A debreczeni napszámárakat következőleg jegyezte fel a vásárbíró. Egy férfi a gazda kenyerén 60 kr, saját kenyerén 90 kr., — egy nő a gazda kenyerén 40 kr, a saját kenyerén 60 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 30 kr, a saját kenyerén 45 kr.

Főszerkesztő: Szalay Gyula. Felelős szerkesztés és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

A nagy szebeni hitelintézet ad Jelzálog-kölcsönöket házakra, földekre, egyesek, községek- és egyesületeknek törlesztési visszafizetésre, melyek a kamatokon kívül a kölcsöntökének törlesztését is magában foglalják.

A kölcsönök készpénzben kifizetnek. Rész- vagy egyészbeni tőke visszafizetések az esedékesség előtt is eszközölhetők.

A félévi részlet-törlesztések tesznek: 17 és félévi kölcsönöknél 4 fnt 75 krt minden 100 fnt után; 30 és fél évi kölcsönöknél 3 fnt 75 krt minden 100 fnt után; 38 évi kölcsönönnél 2000 frttól felfelé jelzalog és föideknél 3 fnt 25 krt minden 100 fnt után. Bővebb felvilágosítással szolgál az intézet képviselőiben Dr. Freund Jenő ügyvéd Debreczenben. (374.)

Főügynökség kerestetetik.

Debreczen, Hajdu- s a szomszédos megyék számára egy jóhírnevű s könnyen terjeszthető biztosító intézmény által. Csak tevékeny és megbízható erők vétetnek tekintetbe. Szives ajánlatok Eckstein Bernát hirdetési irodájához, Budapest, fűrdő-utca 4. szám czimzandók, »főügynökség« jelige alatt. (373.) 1—2.

Salvator Glycerin Zahn-Creme. A fogak egyszerű ápolására kitűnő készítmény. Törvényileg védve! diszes tokban darabonként 30 kr, gyógyszerárak-ban, illatszár-raktárakban, valamint a Salvator-Slearin-gyertyák elárulási helyén. IRODA: Salvator, Bécs I., Heidenschus 1.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek sajnos — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényességét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és a melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül **tiszta borból készül** s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott **parisi egészségügyi kiállításon az aranyérmes dísz-oklevéllel** nyerte el s a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült.

Központi iroda: BUDAPEST, VI., Külső vaczi-út 23. sz.

(360)

1-5

SCHLICK-féle vasöntő és gépgyár részvénytársaság. BUDAPESTEN.

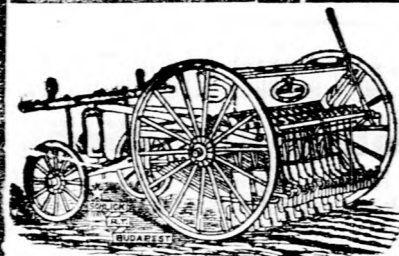
Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT.

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. — Fiók-raktár: Kerepesi-út 77

Gőz- és járgánycséplő-készülék

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egytetemes aczél-ekéket,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,

(116.) valamint 18-15.

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és

mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai ké-

pekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállítható mezel vasutak stb.

Minta-raktár DEBRECZENBEN: TRNKA FERENCZ urnál. Kis-Várad-utca.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességét.

Ara 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért ke-**

zeskedem. **Spiritusz megtakarítás** érhető el fe-

lülmulatlan **pálinka-e-ősitő-kivonatom** által: ez az italoknak kellemes erőtel-
jes ízét ad és csakis nálam kapható. Ara kilónként 3 frt 50 kr. (600-1000 literre
használati utasítással együtt).

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi **essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fű-**
keserű, valamint a létező likörök, szeszitalok, ezot és boroctot készítésére fölülmulatlan minőségben.
Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzekek ingyen. **POLLÁK KÁROLY FÜLÖP**
Egészséges gyártmányokért kezesseget vállalok. **essencia különlegességek gyára PRÁGABAN.**

●● (Tisztes képviselők kerestetnek.) ●●

(314.)

14-50.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

jól berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bi-
zalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez
megkivántató

éroz, fa és mindennemű
behuzott, egyszerű és diszes koporsók,
halotti kellékek, gyászkozsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leend ez után is a szolid verseny betartása
mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidé-
ken. — Helyszállítást minden irányban.

Ércz, mü, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy
a nélkül — a kör kívánalmához mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását: hogy a szomorodott
felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1892.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY.

(7.) 16.

A „DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(Nagy-uj-utca 1702. számú Konrád-házban.)

teljes uj berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat
és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat

a legizesebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimezendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „Debreczen” cz. lapban a legjutányosabb árakon közöltetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.